

BM 2, april 2009: Uniek MVO-project Zuid-Afrika: Van frituurvet tot biobrandstof

Datum: 12.03.2009

In Zuid-Afrikaanse townships wordt frituurvet steeds maar weer hergebruikt, waardoor er gezondheidsrisico's ontstaan. Carlo Bakker van World Mobile Plants laat via de stichting Miss-Collect werkloze vrouwen zoveel mogelijk oude, gebruikte frituurolie ophalen. Dit vet wordt omgezet in biodiesel. Via dit project draagt Bakker bij aan de volksgezondheid, het milieu en de werkgelegenheid in de townships.

"Niemand droomt ervan om gebruikte frituurolie op te halen, maar de vrouwen hebben het toch al in hun handen. Eigenlijk is het net zoiets als naar de glasbak gaan." Carlo Bakker werkt in Zuid-Afrika aan zijn passie: hij laat kansarme vrouwen gebruikte, kankerwekkende, afgewerkte frituurolie verzamelen om er duurzame biodiesel van te maken. "Ik wilde iets bijdragen aan een schoner milieu en ging op zoek naar hét ideale concept hiervoor. Zo kwam ik op biodiesel, maar daarvoor wilde ik een grondstof gebruiken die niet competitief is met de voedselketen. In een land waar armoede en honger is, ga je voedsel niet als brandstof gebruiken."

Bakker probeert om in Soweto zoveel mogelijk gebruikte frituurolie te laten inleveren, in ruil voor vouchers voor schone olie. Frituren is in Zuid-Afrika erg populair onder de arme bevolking, maar dit levert gevaren op voor de volksgezondheid: "Ze kopen gebruikte olie bij restaurants, omdat dat goedkoper is dan nieuwe olie aanschaffen. Maar ze weten niet dat dit schadelijk is." Door de vuile olie te verzamelen, leert hij de vrouwen om gezonder te frituren en kan hij duurzame biodiesel maken. Bovendien verdienen de vrouwen geld aan het inzamelen.

Mobiele fabriek

De biodiesel maakt Bakker in zijn mobiele fabriek, die is ondergebracht in een 40 voet-container. 90 procent van de frituurolie die erin gaat wordt omgezet in biodiesel. De resterende 10 procent is glycerine en zeepwater. In negen uur kan hij 1.400 liter biodiesel produceren. "De biodiesel voldoet - als een van de weinigen - aan de Europese EN14214-norm." Over enkele jaren hoopt hij zijn pijlers steeds meer te kunnen verleggen naar andere duurzame ingrediënten voor biodiesel, zoals de (oneetbare) jatropa-noot. Hij streeft naar zo'n 75 mobiele fabriekjes in meerdere landen. "Maar ik kan dit niet alleen. Ik zoek mensen die meedenken over hoe we dit concept ook in andere landen kunnen uitrollen."

De pilot is eind 2008 gestart en moet binnen drie jaar geld gaan opleveren: "Ik zoek naar modellen die zichzelf terugverdienen, waarbij iedereen wint. Ik zoek daarom ook bewust naar samenwerking met het bedrijfsleven. Vanuit Nederland word ik erg geholpen door Imtech, die assisteert bij de technische kant, en door Hivos, die aan de sociale kant bijdraagt."

In Zuid-Afrika heeft Bakker al de nodige samenwerkingsverbanden met lokale overheden, maar hij is voorzichtig om zijn project grootschalig te verkondigen, omdat hij geen beloftes wil doen die hij niet kan nakomen. Vanuit de Nederlandse overheid rekent Bakker op de hulp van het Zuid-Afrikaanse ministerie van Ontwikkeling, SenterNovem, of misschien wel de EVD. "Het ministerie van Ontwikkeling vindt het er goed uitzien, maar ze zeggen: 'Als blijkt dat jij het voor elkaar krijgt, doen we mee'." Hij gelooft heilig in het project: "Het is al bewezen dat de vrouwen die de olie verzamelen daarvan kunnen leven."

Zakendoen in townships

Natuurlijk is zakendoen in een township iets anders dan Bakker gewend was. "Er gaat elke dag wel iets mis in Afrika. Je moet alles dubbelchecken en overal goed over nadenken. En van fouten leer je. Zo had ik 'handige mannetjes' die zeiden dat zij wel zouden regelen dat de vrouwen de olie verzamelden. Maar dan moest ik vooraf betalen. Tja... Of er werd water bij de olie gegooid zodat het meer leek. Maar ik ben niet teleurgesteld in de lokale mensen. Ik had eerder meer hulp verwacht uit mijn eigen kring. Afrika krijgt niet veel aandacht."

Aan passie en toekomstplannen heeft Bakker in elk geval geen gebrek: "Mijn missie is om energie en brandstof in arme gebieden te decentraliseren. In achterstandswijken zijn geen tankstations en op het platteland al helemaal niet. Ik wil mensen helpen om hun eigen energie op te wekken en in hun eigen bestaan te voorzien. Ik ben twintig jaar commercieel ondernemer geweest. Ik weet hoe ik geld moet verdienen, maar ik wil nu duurzaam bezig zijn."

De keuze voor Zuid-Afrika was voor Bakker geen moeilijke: "Ik heb eerst gekeken naar Brazilië en India, maar ik kan hier meer Carlo Bakker zijn. In Zuid-Afrika verzinnen mensen creatieve manieren om - op legale wijze - aan geld te komen. Hoe ze van 'niets' 'iets' kunnen maken. Dat kon ik niet meer zo goed, dus ik leer veel van hen."

Het Miss-Collect.org project in cijfers:

Gepland aantal liters biodiesel in het eerste jaar: 300.000, tweede jaar: 2 miljoen, derde jaar: 6 miljoen.

De mobiele fabriek kan per ronde (9 uur) 1.500 liter kookolie verwerken tot 1.400 liter biodiesel. 1 liter biodiesel levert ongeveer 0,65 eurocent op (9 Zuid-Afrikaanse rand).

Laat u helpen!

Carlo Bakker heeft onlangs een PSI-aanvraag ingediend voor zijn project. Het Private Sector Investeringsprogramma (PSI) is een overheidsprogramma voor ondersteuning van vernieuwende investeringsprojecten in opkomende markten in Afrika, Azië, Latijns-Amerika en Midden- en Oost-Europa. Meer informatie: EVD, Judy Nannings, Cynthia Nahon en Suzanne van Soelen, o.v.v. 29004, (070) 778 80 32, psi@info.evd.nl, www.evd.nl/psi

Meer informatie:

- EVD, landenmedewerker Zuid-Afrika (070) 778 86 75, zuid-afrika@info.evd.nl, www.evd.nl/zuid-afrika
 Meer informatie over het Private Sector Investeringsprogramma (PSI): www.evd.nl/psi

Hoofdstad: Pretoria (regering) en Kaapstad (parlement)
 Aantal inwoners: 47,6 miljoen inwoners (2007)
 Oppervlakte: 1.221.037 km² (32 x Nederland)
 Talen: 11 talen, waaronder Engels (handelstaal), Zulu, Xhosa en Afrikaans
 Economische groei: 4,8 procent (2007)
 Betaalmiddel: rand
 Bbp: 5.583 euro per capita (2007)
 Belangrijke handelspartners: Duitsland, China, de VS, Japan en het VK (2006)

Tekst: Jamila Baaziz

Bron: Buitenlandse Markten 2009

Numer: 236452

Trefwoorden: Bio-energie - Export - Maatschappelijk verantwoord ondernemen - PSI - Zuid-Afrika

Servicebox

- Stuur deze pagina door
- Aanmelden nieuwsbrief
- Printen
- Toon printbundel